СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XL. Ч. 129. | Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 4 червня 1932. | VOL. XL. | No. 129. | Jersey City, N. J., Saturday, June 4, 1932. | THREE CENTS.

ПОГОДИЛИСЯ ЩОДО НОВИХ ПОДАТКІВ

ВАШИНҐТОН. — По нарадах, які тревали 13 годин, прийшли провідники палати послів і сенату до порозуміння в справі наложення нових податків. Законопроект буде предложений до затвердження президентови Гуверови вже в наступну суботу.

Наложено 4% доходовий податок від перших $4,000 чистого доходу. Податок від вищих доходів виноситиме 8%.

Наложено теж надподаток у сумі 1% від доходу вище $6,000. Цей надподаток степенується з вищим доходом і доходить до 55%, коли доходи більші ніж $1,000,000.

Нові податки є менше-більше подвоєнням дотеперішніх податків.

ПОВЗЯТО КРОКИ ДЛЯ УСУНЕННЯ ВОКЕРА.

НЮ ЙОРК. — Судьба мейора Вокера вже так якби спочивала в руках ґовернора Рузвелта. Леґіслятурна комісія, зглядно її представник, прокуратор Семюел Сібурі, вже виготовив проти мейора Вокера обжаловання, в якім домагається його усунення за фінансові махінації, незгідні з його становищем.

Кажуть, що ґовернор Рузвелт дасть Вокерови нагоду до оборони, але певно аж по демократичній конвенції. Та ніхто не знає, як поставиться до цього Рузвелт. Кажуть, що коли би усунув Вокера, то тим зєднав би собі великі симпатії, але зате наравив би собі Тамані Гол, а без її попертя тяжко буде йому вийти президентом.

СТРАЙК ЧЕРЕЗ ОБНИЖЕННЯ ПЛАТЕНЬ.

НЮ ЙОРК. — „Юніон оф Елевейтор Конструкторс" заповідає ґенеральний страйк яких 19,000 своїх членів, котрий відбеться також на 115,000 будівельних механіках і помічниках. Дня 8 червня буде остаточне засідання між юнією і „Елевейтор Менуфектюрерс Асосіейшен" в справі порозуміння щодо 20 до 30-процентової знижки заробітних платень.

ПРОГИБІЦІЙНА ПЛЯТФОРМА ГОТОВА.

ВАШИНҐТОН. — Републиканці вже мають виготовлену плятформу щодо прогибіції, яка, як кажуть, задоволить цілком певно більшість делеґатів републиканської конвенції. Плятформа має бути достаточна й відважна", але її зміст держать покищо в тайні.

ЗАНОСИТЬСЯ НА НОВУ ЕКОНОМІЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — В урядових колах твердять, що Злучені Держави годяться на скликання світової економічної конференції до Лондону та готові взяти в ній участь. Але заразом застерігаються, що американські делеґати не можуть забирати слова в таких справах як тарифа, репарації й воєнні довги.

ПРОПОНУЄ „КОМІТЕТ ВІДБУДОВИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ".

ВАШИНҐТОН. — Посол Блек, демократ з Ню Йорку, вніс законопроект, у якім пропонує дати абсолютну владу в політичних і економічних справах „Комітетови відбудови Злучених Держав", до якого належали би: президент Гувер, бувший президент Кулидж, бувший ґовернор Смит, демократичний представник з палати послів і републиканський сенатор.

Отсей Комітет мав би функціонувати від закриття сесії конґресу до грудня, коли конґрес знову зійдеться на наради.

КОНВЕНЦІЙНІ КОШТИ.

ШИКАҐО. — Саме тільки приладження „Шикаґо Стадіюм" для потреби републиканської конвенції коштує $35,000.

ҐРІН ПРО ПРОДУКЦІЮ І ЗБУТ.

МЕНГЕТЕН (Кензас). — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, говорив на закінченню шкільного року в „Кензас Стейт Каледж" про критичний момент, який тепер переживає промисл. Він казав, що промислові провідники знайшли спосіб, як скоро й багато продукувати, але не знайшли способу на відповідний збут. Без тої останньої розвязки не може бути порядку в економічнім життю, а люди не можуть почувати себе задоволеними.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ВИПАДОК БЕЗРОБІТТЯ.

НЮ ЙОРК. — „Нешенел Електрикал Менуфектюрерс Асосіейшен" проголосила, що вводить обезпечення своїх робітників на випадок безробіття, згідно з пляном, виробленим Джерардом Свопом, президентом „Дженерел Електрик Компані".

Забезпечення обіймає яких 200,000 робітників. Забезпечення основане на вкладках, які складають підприємці й робітники. Відноситься воно до робітників, котрі працюють у заводах компанії найменше 12 місяців і не зароблять більше як $2,500 річно.

Безробітний може діставати, згідно з тим обезпеченням, по двох тижнях безробіття 50% того, що заробляв, але не більше як $20 тижнево і не довше як 10 тижнів кождого року.

РОСІЯ ПОСИЛАЄ ЗБРОЮ ІРЛЯНДІЇ.

Лондонська преса повідомляє, що британійська воєнна фльота не допустила до висадження в Ірляндії зброї, яку Росія прислала ірляндським републиканцям, котрі готуються до війни з північною Ірляндією. Пароплав зі зброєю поплив геть на російські води.

СМЕРТЬ ЗА ВИКРАДАННЯ ДІТЕЙ.

У конґресі внесено законопроект, який уважає викрадення дитини і вивезення зі стейту федеральним злочином, котрий карається смертю.

НЕВДАЛЕ ОБМАНСТВО.

В почтовому уряді у Львові арештували Дмитра Данильця з Перемишля, коли він при допомозі сфальшованої щадничої книжочки хотів дістати 100 зол. Данилець вложив до почтової щадниці 10 зол., переробив цю цифру на 300 і хотів вибрати 100 зол. Підозрівають, що арештований мав спільника.

НАЙСТАРША ҐЕОҐРАФІЧНА МАПА.

При розкопці старинних руїн в Мезопотамії, в околицях Вавилону, знайшли таблицю з теракоти. Походить вона з 2,500 літ перед Христом. На таблиці виразно видно відрисовану мапу околиці міста Ґазур із написами в сумерійській мові.

СЛІПИЙ МУЗИКА.

У Варшаві був недавно конкурс, хто найкраще заграє на фортепяні композицію композитора Шопена (вмер 1849 р.). Першу нагороду отримав мадярський музик Імре Унгар. Цікаво, що це людина зовсім сліпа й, не бачучи нот, може грати найкраще з усіх музиків!

З ХРОНІКИ ДУШОГУБСТВ.

Мешканця села Підгайці, повіт Кремянець, Пилипа Васюка застрілили на його подвірю, коли вертався з крадіжи буряків. Хто вбив, невідомо. —В Рівному в мешканні акушерки Венської уродила Ядвига Пашковська дитину, яку вона разом з акушеркою спалила в печі. Венську і Пашковську арештували. При ревізії знайдено в печі останки кісток нещасної дитини. — Цими днями застрілили крізь вікно мешканця села Березенки, кремянецького повіту, Грицька Сокула. Підозрівають в убивстві сина, що не жив у згоді з батьком.

ДОСЯГНЕННЯ ЛІКАРЯ.

Лікарська наука поступає скоро вперед. Найкраще й найскорше розвивається хірурґія, себто переводження ріжнородних операцій на живому організмі. На днях лікар д-р В. А. Ґровс із Ферґус, Онт., перевів дуже ризикову операцію одній пацієнтці. Він дослідив, що вона тяжко хворіє наслідком того, що в мозку зібралася скіплена кров. Одна половина тіла була вже наслідком того спаралізована й хворій грозила неминуча смерть. Не було іншої ради, лише перевести операцію. Лікар знайшов місце, де саме була та скіплена кров, провертів діру в черепі жінки й витягнув з мозку ту кров. Пацієнтка приходить до здоровля.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО.

Як кождої неділі, так і цеї, дня 5 червня відбудеться українська програма „Сурми" на радіо зі стації WOV в 9-тій годині рано.

Програма буде Лемківська і дуже цікава.

СЕКТА ГОЛОДНЯКІВ.

Один учений, мандруючи по Індії, натрапив на секту голодняків, яких там зовуть дженами. Вони узнають, що піст це найважніша частина релігії. Іноді вони постять і пятьдесять днів без перерви й їдять тільки ростини й заховують мовчанку. Головний їх осідок знаходиться в нижчім Бенгалі. Усіх їх нараховують до 1½ міліона.

ГРАБУНКОВЕ ДУШОГУБСТВО.

Франц Кухарський із села Кампінос набрав на фіру конюшини й поїхав на ярмарок до Варшави, щоб її продати. По дорозі на торг зустрів його знайомий Перковський і сказав йому, що хоч і продасть конюшину, то користи не буде мати ніякої. Кухарський, повертаючи з ярмарку, взяв на фіру Перковського й Мошка Куперштока. А ці побили його й забрали гроші. Кухарський у лічниці помер. Убийники стануть перед наглим судом.

ВЛАСНИК ПІДПАЛИВ СВОЮ КАМЯНИЦЮ.

Рибалка Іван Дембінський, власник камяниці у Познані, пізно нічю розгрівав карболінеї до запускання рибальських сітей. Карболінеї загорівся. Переляканий рибалка виніс його до сіней. Коли його припекло, він пустив казан з рук і горюча теч розіллялася. В одну мить сходова клітка була охоплена полумям. У камяниці зчинився жах. Одна жінка перейшла з вікна по 15-центиметровому ґзимсі до сусідньої камяниці. Друга з малою дитиною отворила двері, щоб утікати, але хвиля полумя попекла її. Таксамо попікся й Павляк. Дембінського відвезли до лічниці. Він попікся.

СПІР ЗА МАЄТОК.

У Тарнобжеґу Іван Бурц посварився з двома шваграми своєї 24-літньої жінки, Еви Соі. Спір ішов про маєток, який він мав дістати за жінку, а якого йому шваґри не давали. Бурц, виведений із рівноваги, схопив за рушницю й застрілив свою жінку, важко поранив шваґрів Адама й Володислава, а сам застрілився.

ДВА ДУШОГУБСТВА Й ОДНО САМОГУБСТВО.

У Сосновцу Льонґін Посілек двома стрілами вбив власника гольярні Ст. Капусціньського. Потім двома стрілами вбив свою наречену Яховську, а там стрілив і до себе. Важко ранений Посілек кілька годин пізніше помер.

З ЖИТТЯ МІСЬКОГО ШУМОВИННЯ.

В Лодзі сталася знову подія, що нагадує недавну любовну траґедію Дрожинського, засудженого за вбивство кавярняної танечниці. Якийсь 27-літній Ковальський застрілив танечницю Пшедборську і відобрав собі теж життя.

ЩО ВТОРГУВАЛИ, ТО ВКРАЛИ.

У румунськім сенаті зажадав сенатор Иоан ліпшої контролі приходів із марок на авіяцію, бо більша частина приходів дотепер пропала. Міністер війни Штефанеску-Амза признав, що приходами з цих марок не осягнулося мети, бо поповнено великі злодійства і шахрайства.

РОДИННА ТРАҐЕДІЯ.

В місті Володимирі, сарненського повіту, жінка волосного писаря, Малевська, застрілила двоє своїх дітей, 7 і 11 літ, і сама застрілилась. Вона лишила лист, у якому нарікає на кепське життя з мужем, а дітей, пише, застрілила, бо їх любила і тому хотіла вічно мати їх біля себе.

ЗРАБУВАЛИ МІЛІОН КОРОН.

До касового відділу на залізничому двірці в чеському Тешині увійшли 29 квітня ц. р. три мужчини і, постріливши тяжко касієра, зрабували з каси міліон чеських корон. За бандитами, що пропали без сліду, глядає поліція.

НАЙБІЛЬША ЦЕРКВА НА СВІТІ.

У місті Ліверпулі в Анґлії буде незабаром викінчена найбільша церква на світі, збудована заходом анґлійських католиків. Церква буде займати простір 70,000 кв. м., отже більший ніж базиліка св. Петра в Римі. Найбільшою досі катедрою (не базилікою) на світі була катедра в Севіллі, що займає простір 42,000 кв. м. Найдовшою катедрою в Анґлії була досі катедра у Вінчестері, що має довжину 187 метрів. Катедра в Ліверпулі буде мати 246 м. довжини і міститиме в собі 46 вівтарів, не числячи каплиць під землею, вибитих у скалі. Головний вівтар буде знаходитися в перспективі головної нави, присвячений Спасителеви.

ЗАЛОЖИВСЯ ЗА МІЛІОН ДОЛЯРІВ.

Урядовець одного нюйорського багатія мріяв, якби то він міг добути міліон долярів. Із цією думкою він поділився зі своїм паном, який заявив, що дасть йому міліон долярів, як він напише всі цифри від 1 до міліярда. Тому, що урядовець цьому не довіряв, багатій виставив йому чек на згадану суму, з відповідним застереженням. Врадуваний урядовець забрався до праці. Але по 15 днях переконався, що з цієї муки хліба не буде й чек звернув власникови. Коли цей спитав про причину зворотну чека, урядовець сказав, що щоби написати всі цифри від 1 до міліярда, треба безперервно працювати 158 і пів року. А тому, що людина мусить переривати працю й відпочивати, то треба би писати ці цифри понад 634 роки.

ЗАСУДЖЕНІ ШАНТАЖИСТИ.

В рівенському окружному суді відбулася розправа проти бувшого редактора „Остатніх Відомосьці Волиньскіх", В. Вержбіцького, і співробітників того газети, Яна Розенсаля, обвинувачених у шантажі, а також Пількевича, обвинуваченого за образу урядовця. Суд засудив Вержбіцького на 7 місяців тюрми і 200 золотих ґривни, Розенсаля на 5 місяців тюрми, Пількевича на 2 місяці арешту.

ЗРОСТАЄ НЕЗАДОВОЛЕННЯ З ПРЕЗИДЕНТА ГІНДЕНБУРҐА

УРЯД „МОНОКЛІВ" ПОЧАВ УРЯДУВАТИ, НЕ МАЮЧИ ПІДТРИМКИ В ПАРЛЯМЕНТІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Проти президента Гінденбурґа зростає незадоволення в соціялістичних та поступових колах через те, що він змусив, проти волі парляменту, уступити уряд Брінінґа, а на його місце покликав уряд титулованих великоземельних власників та фабрикантів. Такий уряд не може надіятися на підтримку райхстаґу, бо в ньому зовсім нема представників парляментарних партій. Його вже називають урядом „моноклів".

Щоб протриматися при владі, фон Папен лише прочитав в райхстаґу заяву уряду про свою політику й негайно декретом президента републики розвяже парлямент до нових виборів. Вибори можуть відбутися десь в липні біжучого року. Таке непевне становище уряду, який зовсім не репрезентує німецького народу, дуже ускладнює внутрішнє та міжнародне становище Німеччини, а також відемно відбиватиметься на замиренню й міжнародньому порозумінню, до чого тепер стремлять усі держави.

ДАНЦІҐ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ.

ДАНЦІҐ (Вільне місто). — Сенат вільного міста Данціґа заявив протест перед Лігою Націй проти польської аґітації, направленої до бойкоту купелевого літнища Цопота, що знаходиться на території вільного міста. Польська преса й польські організації розвинули останніми часами шалену аґітацію за бойкот не лише цього літнища, але взагалі міста Данціґа, що завдає містови величезну матеріяльну шкоду.

ПОЛЬЩА СПОДІВАЄТЬСЯ ДАЛЬШОЇ ПРИЯЗНИ ФРАНЦІЇ.

ВАРШАВА (Польща). — Більшість польської преси висловлює задоволення, що в Німеччині прийшов до влади уряд воєнної кліки й реакціонерів. Тепер, на думку тих газет, Німеччина відкрила своє справжнє обличе, яке так довго було прикрите маскою Штреземана та Брінінґа. Тепер Франція, мовляв, ясно побачить, що Німеччина стремить до ревізії мирових договорів, хочби для того треба було вжити сили. Тому в Польщі думають, що Франція знову прихилиться цілковито до Польщі, бо останніми роками вона почала зменшувати свої симпатії до неї.

Ґазети польські думають, що новий уряд погіршить взаємовідносини Німеччини з радянською Росією, а це також корисне для Польщі. У Польщі ще думають також, що реакційна Німеччина може спробувати силою виправити свої східні кордони.

ЯПОНЦІ КАЖУТЬ, ЩО НЕ БУДУТЬ ВОЮВАТИ З РОСІЄЮ.

ТОКІО (Японія). — Премієр міністер Саіто заявив, що Японія не думає воювати з Росією, а тому годі сподіватися великого воєнного конфлікту на Далекому Сході. Разом з тим Саіто звернув увагу на те, що Росія все збільшує своє військо на Далекому Сході і на Сибірі. Він закликав Росію припинити збільшення своїх військ тут, заявляючи, що Японія далі як Манджурія не піде, окупувати Манджурії не буде, а лише буде підтримувати там лад та владу нового уряду.

В другій частині своєї промови Саіто заявив, що коли на Японію буде натискати Ліґа Націй зі своїми вимогами й постановами, то можливо Японія виступить з Ліґи Націй, але до того часу буде старатися всіми силами сповняти свої обовязки льояльного члена Ліґи.

АВСТРІЙСЬКІ ФАШИСТИ ВОЮЮТЬ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — У Ґраці націонал-соціялісти, ґітлерівські фашисти, прорвали жандармський кордон й напали на соціялістів. Поліція старалася баґнетами стримати напади соціялістів, ранивши при тім пятьох, двох з них тяжко.

На всіх вулицях міста довший час точилася бійка між соціялістами та націоналістами. З обох сторін є багато поранених.

ПРОТИ КАТАЛЬОНСЬКОЇ АВТОНОМІЇ.

МАДРИД (Еспанія). — Лідер консерватистів у парляменті, князь Маура, виступив з різким нарішучо проти автономії цеї країни, бо вважає, що уряд готовий дати автономію Каталонії. Маура є рішучо проти автономії цій країні, бо вважає, що така автономія буде початком кінця єдиної Еспанії.

ЖЕРТВИ БУРІ В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Над Добруджею й до Дунаю в напрямі Бесарабії пронеслася страшна буря. Вітер зруйнував багато селянських і міських будинків та завдав населенню величезні матеріяльні шкоди. В одному лише місті Ізмаїлі над Дунаєм поранені тяжко понад сто осіб, а 80 убили звалища домів та ріжних буд. Крім того в Добруджі, в місточку Матча, є вбитих 15 осіб.

Ще всі шкоди від бурі та число жертв не зясовані. Побоюються, що вони значно більші.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES; Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТАРОРЕЖІМЦІ ПРИ ВЛАДІ

Влада німецької републики опинилася несподівано в руках давніх юнкрів, консерватистів, навіть реакціонерів, представників великої земельної посілости і мілітаристів, товаришів Гінденбурґа по зброї з передвоєнних і воєнних часів.

Коли розійшлася вістка про уступлення канцлера Брінінґа та поручення дане фон Папенови формувати новий кабінет, затрівожилася Франція та її сателіти, підносячи лямент про нове занепокоєння в Европі. Знову почали пригадувати 1914 рік та ту цілу ґрупу, яка нібито спричинила війну, а яка тепер готова прийти до влади. І знову підняли крик, добачуючи в тій німецькій переміні змагання до ліквідації Версайського договору, припинення сплати дальших репарацій і війни з Францією. В такий самий спосіб поставилася до цих перемін і польська опінія. Зденервування Польщі зросло ще й тому, що Німці покликали з Анґлії спеціяльну комісію, яка має розглянутися в справах Данціґу і коридора. А це Польщі не подобається. Польські ґазети пишуть, що вже досить було анґлійської „безличности" в тім, як анґлійські посли обіжджали Галичину й збирали матеріяли в справі „пацифікації", а тепер ще приїжджають приглядатися польським границям.

Та на ділі в Німеччині не сталося нічого особлившого. Як не було зміни, коли по соціялістичнім президенті вибрано президентом монархіста, так не буде зміни з новим канцлером і з новим кабінетом. Ніякого державного перевороту надіятися не можна. Навпаки, консервативна ґрупа, яка держить тепер керму, буде старатися вдержати републику й охоронити її перед розкладом з боку лівих і гітлерівців. Одначе ті останні готові таки прийти до влади. Але це може статися тоді, коли вони отверезіють і стануть на більш реальному ґрунті.

Переміна в Німеччині є тільки випливом тих ненормальних, важких відносин, серед яких жиє німецький нарід, не можучи видержати великих державних тягарів. Є це тільки натяк на те, що в Европі мусять зайти радикальні економічні й політичні зміни, якщо має бути вдержаний спокій. Інакше будуть усюди уряди далі хитатись і переходити від крайно лівих до крайно правих і диктатур. З того може вийти згодом загальне потрясення, а навіть і війна, чи яка нова революція. А охоронити себе може Европа від того тільки ліквідацією тих політичних і економічних злочинів, яких допустились аліянти, підписуючи Версайський договір.

МИТРОПОЛИТ АНДРІЙ ДО УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

Мої обовязки супроти Вас, як не менше Ваше таке важке під цю пору положення спонукало мене написати це письмо. Надіюся, що приймете його щиро так, як щирим серцем приятеля до Вас я відзиваюся. Мій уряд душпастиря, а може ще більше ніж той уряд—приязнь, яку відчуваю до всіх Вас разом, вимагає від мене безоглядної супроти Вас щирости. Скажу Вам усе, що виджу у Вас доброго і все, що можу мати проти Вас, або радше, що по моїй думці є відємною рисою Вашого покоління.

Бачу у Вас горячу любов Батьківщини — України, любов, що йде аж до пожертви, а нераз до цілковитої жертви зі себе, зі свого добра, зі своєї будуччини і зі щастя власного, а навіть зі щастя і добра Ваших батьків. Може бути, що потрясення світової війни, а може ясна велика Надія, що нам через кілька місяців просвічувала, як рання зоря, може бути, що природна зміна, яку приносить реакція одного покоління проти напрямку попереднього, а може бути, що є ще якісь інші причини, досить, що **можу ствердити у Вас зріст любови до Батьківщини, зріст бажання принести за' Неї жертви.** Всі Ви неначе ще з тих, що з ентузіязмом ішли в бій, щоби покласти буйні голови на полі не так слави, як радше широких і далеких надій для майбутнього. Признаю, що це перша і може найважніша прикмета, якою молодь може відзначитися, а мушу сказати, що ця прикмета по своїй суті дійсно християнська. Християнство, Дорогі, це любов, так як Євангеліє—це наука любови. **А що Ваша любов Батьківщини готова на всі жертви, то це також прикмета глибока і дійсно християнська.** Християнська мораль, християнське життя, християнські ідеали стоять, як на твердій основі, на жертві зі себе — і без жертви зі себе нема в християнстві правдивих цінностей. Розуміється, що любов не може йти в парі з ненавистю, бо ненависть чим більше звужена, тим більше з любови робить якийсь еґоїзм. Можна своїх прав боронити і своїх прав доходити, але не шляхом ненависти до інших людей.

Однак маю щось і проти Вас.

Ви, і це природна недостача Вашого Віку, в жертві йдете часом так далеко, що Ви не лише себе готові посвятити, але й готові посвятити чуже добро і загально-національні цінности. А це вже не є прикмета, а пересада, що може знищити до самої суті ту прикмету, з якою лучиться. Чуже добро і чуже щастя повинно бути святе не лише для християнина, але й для людини, як такої. І нарушувати це добро не вільно нікому. **Бо найкраща ціль не освячує лихих засобів.**

А маєте ще й ту хибу, що свої гадки і свій спосіб бачення річей надто часто хочете накинути іншим, навіть часом засобами насильства і сліпого терору. Мало у Вас того, що давніші покоління називали толеранцією. То вже не Твоя, виключно Українська Молоде, недостача. Це течія загально світова, яка створила з одного боку фашизм і таких виразний у численних державах нахил до диктатури, а з другого боку большевизм. **Такий по всьому світі дух повіяв і Ви цьому не винні, що під впливом того подуву часом і найблагородніша думка любови Батьківщини і жертва за Батьківщину вяне.** Ми не знали того накидування своєї думки і своєї волі іншим. Чиж ми робили помилку, думаючи, що жертви, які не є свобідні, вартости не мають, не є жертвами? Чиж ми помилялися, думаючи, що поза атмосферою свободи, свобідної добровільної власної волі, нема для людей ані добра, ані щастя, ані будуччини, або думаючи, що це знак слабости чоловіка, коли він не може іншого переконати і мусить його аж змушувати? Чи кличі, що відбирають свободу, можуть свободу принести?

А маєте ще й ту хибу, яку легко вибачить Вам кожний, хто знає, як важко добути противлежну прикмету. **Маєте ту недостачу, що свою думку сміливо і буйно ставляєте вище від думки всіх старших, що при найбільшій любови до батьків своїх, себе мудрішими і вищими вважаєте.** Якжеж Вас переконати, що наслідком такої ментальности, на жаль, надто часто помиляєтеся? Сильно переконаним зпоміж Вас християнам сказав би я, що основною чеснотою християнства є покірно про себе думати, що Бог гордим противиться, а дає Свою ласку покірним. Однак не дивуюся, Дорогі, що більшість зпоміж Вас цю науку мало розуміє. Не дивуюся, бо знаю, як **часто у Ваших серцях віра не то гасне, не то приспана наче журбою за життя і боротьбою з життям.** Віра ця не досить жива, щоб дозволяла богатьом із Вас доцінити ту чесноту, яку християнство признає найбільшою силою, та яка в суспільному, а ще більше політичному житті видається сьогодні такою слабістю. Не дивуюся, що богато із Вас тієї чесноти і тієї проповіди ще не вповні розумієте і не можете погодити тієї такої яскравої і такої трудної до зрозуміння суперечности, тієї такої трудної до розвязання проблеми. Може по літах, Дорогі, коли удари життя змусять Вас похилити голову перед конечностями, що їх тепер не признаєте, коли в части хороби, в части терпіння і біль прикриють інеєм Ваші голови, колись зрозумієте і ту проповідь, розвяжете і ту проблему. Сьогодні не з проповідю про потребу покори звертаюся до Вас. **Хочу Вам дати змогу зрозуміти, якою помилкою у Вашому житті є легковаження гадки й досвіду старших і тому скажу Вам так: як У Церкві і Християнстві, так само і в національному житті передання є підвалиною будуччини. Нарід, що за кожним поколінням зривав би з переданнями, нарід, якого кожне покоління наново від себе починало би національну працю для батьківщини, мусів би остати слабою дитиною поміж іншими народами. Народи не доходять до мужеського віку працею одного покоління. На це треба довгої, важкої праці багатьох поколінь, треба звязку тих поколінь не тільки в найближчих ідеалах, але бодай чи не в усіх засобах, що бажають осягнути ті ідеали.** Людина, бачите, Дорогі, це єство дуже дрібне і дуже немічне. І далекий від правди той, хто про себе думає, що є великий та могутній. **У наших руках лише одна хвилина істнування нашої нації. Якщо у тій хвилині не звяжемо нашої праці з тими, що були перед нами, і коли ті, що прийдуть після нас, знову свою працю, у своїх хвилинах не звяжуть з нашою працею і працею тих, що перед нами, тоді якуж ціль осягне нація, хоч би й у століттях?**

Ви мусите зясувати собі, що легковаження гадки й досвіду старших є відкиненням авторитету віку і досвіду і що упадок авторитету є завсіди небезпечний. Хто відкидає авторитет старших, легко відкине авторитет батьків, а відтак і кожний інший авторитет у народі. а вкінці дійде до того, що буде відкинений авторитет Церкви, Бога і всякої етики. Небезпека таких шляхів поведінки аж надто очевидна. Хто відкине ці авторитети, тому лишається або власний його авторитет, або авторитет його партій, або близьких йому клік. Чиж це не веде до повної анархії?

А у Ваших жертвах є ще одно, що їх псує і пере чим мушу Вас перестерегти. Це те, що називається хибою самої прикмети. **Цією недостачею Вашого запального патріотизму, цією хибою тієї прикмети є поспіх і нерозвага. Ви заскоро, ще не приготовані, рветеся до праці для загалу, до політики.** Вам видається, що жовнір на полі битви не може пристанути, не може задуматися, розважити. Ви думаєте, що жертва тим успішніша, з чим більшою бравурою вона принесена, а через те з більшою нерозвагою. Однак через те скількиж то жертв, принесених найблагороднішими поривами найкращих зпоміж Вас, стає не тільки безуспішними, але просто шкідливими!? Требаж у житті і досвідчувати духа, требаж розважити, чи дух, що пхає у той напрям, є духом добрим, духом від Бога, требаж уміти сумніватися і не вірити на перший вид краси чи добра. Чейже природа знає прегарні овочі, прегарні на вид, які містять у собі правдиву, небезпечну отрую. Чейже ходить по світі дух обману, який зводить на манівці і збавляє тих, що не досить критично йдуть за ним! І сатана прибирає вид світлого Ангела. **Хто лише поверховно судить, хто не доходить до ядра, до дна річей, того легко ошукує кожний горячий висказ, все, що видається назверх благородним поривом, хоч під тими приманливими зовнішніми познаками скривається обман і зрада. А тоді зведені на манівці, хоч несвідомо, можуть стати знаряддям чужих сил, а їхні жертви, принесені на жертвеннику любови до Батьківщини стають предметом політичної гри анонімових, укритих перед ними чинників.** Їхній ідеалізм можуть використовувати інші, та вони цього не знають, а **їхні жертви можуть навіть бути обернені проти Батьківщини, тієї самої Батьківщини, якій вони ті жертви приносять.** Тому всяка конспірація є завсіди така небезпечна, бо за нею йдуть невідступні її товариші: провокація і зрада, бо мусить бути получена з тайною, навіть для найближчих, якою завсіди прикрашений кожний обман. Для молодих конспірація тим небезпечніша, що так їх манить.

Людська природа така, що чим більшими хто відзначається прикметами, тим він на більші наражений небезпеки. **Тому любов Батьківщини і жертва для Батьківщини** знає **такі тонкі, такі скриті небезпеки, що про них часом трудно й говорити.** Нпр. буває, що молодий чоловік, який за національну справу свою жертву приніс і за Батьківщину терпів, після цього терпіння думає, що вільно йому спочити на лаврах. **Нехай його Батьківщина тепер славить, нехай його удержує, йому не потрібно працювати! Служба любови, мої Дорогі, не знає лаврів, як довго жертва ще не повна, а жертва одної хвилини не заступить довголітньої муравлиної праці. Не зривами одної хвилини, лише безупинним напруженням і безупинними жертвами аж до крови і смерти численних поколінь двигається народ.** І лекше часами кров пролляти в одній хвилині ентузіязму, ніж довгі літа трудом сповнювати обовязки і двигати спекоту дня і жар сонця і злобу людей і ненависть ворогів і брак довіря своїх і недостачу помочі від найближчих, і серед такої праці аж до кінця виконувати своє завдання, не чекаючи лаврів перед побідою ані винагороди перед заслугою!

Ось так Ваші прикмети, буває, стають недостачами. Ваша енерґія—марнуванням сил, Ваша буйна запальність — шкідливою пересадою. На арені сьогоднішнього анормального життя це доводить до непомірних противенств — зі шкодою для Вас, як одиниць, як верстви в народі, зі шкодою для народу самого і його майбутности. **Саме, коли Ви свій український безталанний Народ любите, Вам не вільно цього не бачити.** На склоні мого життя закликаю Вас: застановіться над моїми словами, двічі-тричі їх прочитайте, передумайте глибше їхнє значіння! Бо не дай Боже, щоби хаос і зло, яке гряде, застало нас у такому розбитті, в якому сьогодні знаходимося!

† **Андрей,** митрополит.

Рода-Рода.

ЗЛОДІЄВА ПРИГОДА

Сиділи собі гарненько разом — поліцай, війт і крамар до пізної ночі. Дивувалися та хрестилися, які то можуть приключитися чоловікови пригоди, котрих ніколи й не сподівався.

— Далебі, — озвався поліцай Ріста — послухайте, що мені раз пригодилося!...

Крамар сказав зараз подати свіжу пляшку вина — поліцай сягнув до війтового капшука, скрутив собі папіроску, а війт і крамар присунулися ближче.

— Замолоду жив я в Білгороді, — став оповідати Ріста і випорожнив кухлик, що його крамар саме був поставив перед нього. — Я був тоді кишеньковим злодієм і ґранем.

Війт і крамар наче на команду несвідомо сягнули до ґаманців, відсунулися від Рісти та вибалушили очі.

— Не дивуйтеся тай не бійтеся — напімнув їх Ріста спокійно. — Саме тому я є тепер найліпшим поліцаєм. У великих королівствах — отже й у нас також — приймають до поліції саме людей зпоміж ґрачів і кешенькових злодіїв. Бо то такі люди, мої любі, досвідчені та знаються на всіх підступах.

— Я все вважав це найправильнішим — упевнив війт і довірчиво присунувся знову ближже.

Ріста оповідав гордо:

— Рад би я бачити сміливого поліцая, який передтим не був би злодієм. Я, мої любі, хай лише піду собі на ринок, а пізнаю кожного свого пташка та знаю, що котрий проскробав, які їх бажання, до чого простягаються їх руки.

До кождого фаху треба собі здобути відповідну освіту. Лікар мусить перейти свою школу, інакше не буде лікарем; суддя мусить учитися, інакше не знатиме законів — а ви думаєте, що здібний, зручний поліцай спадає готовий з неба? О ні, мої любі! Мусить насамперед кілька літ займатися ґазардом, перепродуванням крадених річей — потім переходить до жандармерії, відбуває рік військової служби, щоби сповнити свої обовязки супроти батьківщини — а вкінці стає поліцаєм. Гляньте на мене: я кутий на всі чотири ноги. Покажіть мені кишенькового злодія, якому я не дав би ради.

— Певно, — згодилися війт і крамар, хоч Бог свідок, ніколи в житті ще не бачили кишенькового злодія, ні поліцая.

Ріста, вдоволений зі себе, вдоволений з того, що переконав селян про свої здібности, сягнув знову до війтового капшука, скрутив собі свіжу папіроску та дальше оповідав поволеньки:

— Отже, як я вже вам сказав: діялося воно в Білгороді. Раз вечером проходжувався я перед сумерком по парку, гарно зодягнений, як звичайно, бо я, признаюся вам, був неабиякий юнак. Похожаю собі так у сутінку — люди порозходилися помало, парк осамотнів. Лише на одній лавці запримітив я якусь пару — „він" ліпший пан, і „вона" гарна жіночка.

Сідаю собі на сусідній лавці, дуже близько, відвертаюся до них плечима, одначе чую все, що кажуть, слово в слово. З тієї розмови довідуюся, що то чоловік і жінка — а він має виїхати завтра рано особовим поїздом у якихсь справах до Нішу.

— Тож уважай, — каже він. — Гроші є в шуфляді мого бюрка. Осьтут маєш ключ. Завтра вечером приїду до Нішу, та не знаю, чи могтиму мої орудки полагодити того самого дня, чи щойно позавтра. Коли лише скінчу все, зателеґрафую тобі: „Пришли гроші". Тоді візьмеш їх із шуфляди та перешлеш мені телеґрафічно.

— Добре, — каже вона. — Та чому не береш грошей відразу?

— Я вже знаю, що роблю, — каже чоловік. — Маю в цьому мій плянчик... Таж хочу вдавати, що зовсім не маю грошей. Щойно коли вуйко з Нішу конче домагатиметься грошей, я скажу йому, що я позичив собі телеґрафічно в твого батька, що вислав до Нішу скільки міг — а решту вистараюся, як вернуся до Білгороду.

Так умовилися — а я слухаю пильненько, бож тут справа в грошах, що лежать у якійсь шуфляді; може мені вдасться перетранспортувати їх до своєї кишені.

Пара встає та відходить. Я кілька кроків за ними, щоби побачити, де підуть. Відпроваджую їх додому, в якому живуть.

На другий день рано йду на двірець і переконуюся на власні очі, що чоловік дійсно відїхав.

Тепер вертаюся до їх дому та довідуюся від служби й сусідів усе, що мушу знати.

Довідуюся передовсім, що в домику, в якім вони живуть, є ледви дві кімнати: одна від вулиці, друга від подвіря. Кімнати ті лучаться дверима, а кожна з них має вихід на коридор. У кімнаті від вулиці сплять. Мають молоду наймичку — та для неї нема місця дома, тому по роботі вона відходить на ніч до своєї матері.

Так то все укладолося корисно для мене, наче на замовлення.

Пан, що саме відїхав, називався Тодор Петрович, а жінка його — Мара.

Коли я вивідався те все, уложив я собі плян, як то здобути ті гроші. Вломитися дверми або вдертися до хати крізь вікно та зажадати від жінки грошей: того, знаєте, я не хотів. Чоловік іще має честь у тілі, яж не вбивник. Тай кара за вбивство велика, а можнаж якось інакше, лекше здобути гроші.

Мав я приятеля, що служив в одного купця. Від нього вистарався я телеґраму. Дав мені й радирку. То я витер старанно письмо старої телеґрами, сів на камені тай написав новеньку, чистеньку телеґраму:

„Марія Петрович,
Білгород.

Перешли гроші особисто згідно з одержаними вказівками.
Тодор."

Я собі уложив це так: Коло півночі піду там і застукаю до вікна від вулиці, де спить пані Мара. Як отворить, встромлю їй телеґраму в руку. Вона, заспана й ошоломлена, зовсім не запримітить, що це стара, витерта радиркою телеґрама. Спитаю її попросту: чи хоче щось відповісти — я телеґрафічний післанець, послужу їй радо. Вона не прочуватиме нічого, впустить мене в хату — а коли я вже раз там буду, то вже знайду якийсь спосіб, щоби не відійти без грошей. Або вона попросить мене, щоби я заждав, аж вона сама зодягнеться, щоби скочити до почтового уряду — таж сама ніччю буде боятися: тоді я відпроваджу її та знайду якусь причину, щоби від неї виманити гроші.

Щоби бути ще певнішим, я пішов вечором до телеґрафічного уряду: Я хлопець до посилок від Тодора Петровича; пані прислала мене довідатися, чи не прийшло що з Нішу. Я зробив це, щоби впевнитися, чи чоловік може припадково вже сам не телеґрафував.

— Ні, — відповіли почтовці.

— Коли так, — сказав я — то якби вночі прийшла якась вістка, прошу нас не будити; я прийду по телеґраму завтра рано.

Все те я спритно придумав собі. Тепер жду лиш, аж стемніється.

Поліцай Ріста перервав оповідання про історію свого життя. Війт і крамар слухали з запертим віддихом.

Ріста не спішився. Сказав іще дати собі каву, стряс попіл із папіроски, позіхнув і говорив:

— Вкінці прийшла ніч — і знову, повідаю вам, наче на моє замовлення: ні зірки на небі — хмари густі наче тісто — а вітер дув, начеб йому за це платили. Йду до кавярні „Під земляком", пю філіжанку за філіжанкою, щоби не бути заспаним. Вина я навіть не торкнув. Я мусів бути тверезий до моєї роботи.

Після третьої філіжанки кави глянув я на годинник: за чверть години дванацята. Тож вперед!

Щоби затерти сліди, питаюся каварняного послугача:

— Куди найближче до військового шпиталю?

Послугач пояснює мені докладно — я плачу, що належиться, тай в імя Боже йду до дому Тодорових.

Дивлюся вправо, дивлюся вліво: ні душі людської. Я перехрестився, щоби мені Бог поміг у моїй роботі — потім відважно стукаю в вікно.

Стою та жду, не віддихаю. Вікно задзеленькотіло ле-

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ABOUT THE CONVENTION OF "СОЮЗ УКРАІНОК" IN AMERICA.

The Convention of "Союз Українок" in America, which was held May 28th, 29th and 30th, 1932, was a great success, as far as I have been able to observe, and I think that all the delegates and guests, who attended the Convention, went home very much satisfied and feeling that the time, money and hard work spent in preparing for this great event were not in vain.

The different lectures given by the American and Canadian delegates were most interesting as well as very educational and one could easily judge that these lectures took considerable time, thought and preparation, for which credit should be given to all speakers. Considerable credit should also be given to the committee who arranged this interesting and entertaining program.

I was sorry to note, however, that such a small number of our young girls were present, whose duty it was to attend this Convention in order to learn how to carry on this kind of work when their time comes. It seems queer that, although the Convention was held in New York, such a small number of New York girls were present, those present being mostly outsiders. We have girls, who claim to be educated and who seem willing to participate in any affairs of this kind, but who failed to show sufficient interest, to the astonishment of those who placed their faith in their leadership.

Luckily, their lack of interest did not affect the success of the Convention. Let us hope that in the future, when another occasion of this kind arises, there will be present all of our young girls, not only from New York, but also from the vicinity.

Betty Kinash,
Elizabeth, N. J.

Все недобре.

— Ах, які тяжкі часи настали — жаліється композитор приятелеви. — Уявіть собі: коли маю якусь геніяльну думку, то не маю паперу. Коли маю папір, то напевно нема накладця. Коли знайдеться накладець, можете бути певні, що нічого не платить. Коли вкінці твір видрукуєш, ніхто його не купить; колиж купитьт, то не зуміє того заграти. Колиж заграє, то напевно йому не сподобається.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Плугатор. — Ваш допис „Наші орієнтації" зачіпає цілу низку важких політично-національних проблем, про які можна говорити і писати тоді, коли людина має до цього відповідне теоретичне й практичне знання. Не можна так одним почерком пера опрокинути одно, а виставити друге. Не можна оперувати загальниками, а треба все оперти на відповідних фактах. Про такі справи, як політичні партії, реальну політику, лад на Україні, ролю інтелігенції в боротьбі за визволення не так то легко писати. І замало назвати когось зрадником, чи партію хрунівською, а другу націоналістичною, а тим самим уже доброю. Треба писати конкретно, подавати факти і послідовности з них, а вже читач сам виробить собі переконання, яка і чия робота є краща й доцільніша. Голословне говорення чи писання нікого не переконує. Це пустий звук.

Тому радимо Вам писати про певні факти. Не вирішуйте в одній дописі забогато справ. Заки хочете другого переконувати, спитайте передше себе самого, чи Ви розумієте як слід ті справи, про які забираєте голос, а над яких вияснениям і розвязкою мучилися нераз найліпші голови. Пишіть коротко, ясно й до певної справи.

— Ваша жінка пропала десь нараз, пане Копистка? Коли ви бачили її востанне?

— Нині рано, як вона пила відтовщуючий чай.

— Чейже вона не напилася того чаю забагато?

ложили від себе $1.90, разом зложено $5 на Рідну Школу.

Всі гроші в сумі $19 вислано через Обєднання, а то $7 на політичних вязнів, $7 на визволення Західньої України з під ляцького ярма й $5 як їх санку Рідній Школі.

Забава тягнулась до 12 год. в ночі. Підчас забави весело співав церковний хор і грали на пяні й молодь весело бавилася, що всім дуже подобалося.

Анна Хамуляк, ф. секр.
Анастасія Глива, кас.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

На голодуючих Гуцулів у Рідінім Краю.

Дня 24 березня по переведенню звичайного місячного мітингу товариства Українсько-американських Горожанок у Филаделфії, Па., предсідателька згаданого товариства, пані В. Рутецька, спімнула про справу голодних наших Гуцулів за мором.

Пані В. Рутецька мабуть чи не перша пішла за покликом крайового часопису „Жіноча Доля" про допомогу голодним Гуцулам.

Пані В. Рутецька сказала кілька слів до зібраних членниць, кладучи найбільший натиск на це, що як то мусить бути страшно, як хтось хоче їсти, а не має нічого. А ще страшніше, коли родичі мусять дивитися, як їхні діти на їх очах умирають голодовою повільною смертю. Щоби не закликати до жертв так впрост без нічого, то пані В. Рутецька привезла з собою власним коштом приладжену перекуску, котрою почастувала всіх присутних членниць, а притім просила жертвувати, що котра може.

На жаль, присутних було дуже мало й тому зібрано лише **девять долярів**, котрі припоручено вислати через Обєднання до адміністрації жіночого часопису „Жіноча Доля". Думаю, що за тим гарним примірom пані В. Рутецької відгукнуться ще інші жіночі товариства тут в Америці. Тим вони дадуть доказ співчуваючої та чутливої жіночої душі до людського горя.

Анастасія Рибакова.

Кожна жінка, коли її поцілувати, тратить голову.

— Не кожна; я недавно поцілував одну, то вона вдарила мене в лице.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN SESSION OPENS.

300 Delegates Here for Three-Day Meeting of Women's League.

The Ukrainian National Women's League of America opened its first national convention yesterday afternoon at the Ukrainian National Home, 217 Sixth Street, with 300 delegates, representing forty-three branches of the league throughout the United States, attending. The convention will end tomorrow with the drafting of resolutions and the election of officers.

Mrs. Helen Dobush-Lototsky, president of the league, in her opening remarks, emphasized the importance of culture and education and outlined the principal aim of the organization, to acquaint its members with American laws. The session was devoted entirely to the reading of club reports by the delegates. A short musical program of Ukrainian songs by singers in native costumes followed the session.

(The New York Times, May 29, 1932).

ГАРНА СТАРІСТЬ.

У Клячанах на Словаччині помер Андрій Адамец, власник невеличкого деревляного домику, на 126-му році життя. Ще на 75-му році життя оженився вдруге і з того подружа народився йому син, що помер у світовій війні. Від тої пори жив сам і ще донедавна садив бараболі та сам робив усяку домашню роботу. Був найстаршим чоловіком у чехословацькій републиці. Тайна його такого довгого життя скривається в тому, що їв лише рідко й дуже мало мяса, але живився головно молоком і городовиною. В житті був спокійний, веселий, а тому й щасливий.

— Пане вейтер, я бачу, що тут написано: „Напивок давати заборонено!"

— Це правда, пані, та пані певно відомо, що в раю було також заборонено їсти яблока?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АНСОНІЯ, КОНН.

Свято матери.

Наш новозаснований відділ Союза Українок ч. 38 в Ансонії, Конн., урядив у неділю, дня 8 травня ц. р., спільну паску, получену зі святом дня матери. На це свято прибуло майже все свідоме українське громадянство Ансонії й Дерби, Конн.

Свято розпочала предсідателька згаданого відділу, гром. Анна Мерещак. Вона короткою промовою привитала гостей та попросила о. Ротка, щоб після звичаю посвятив паску.

По скінченій церемонії предсідателька А. Мерещак попросила гостей, щоб заняли місця. Гості засіли за 5-ма столами, а 8 дівчат, убрані в українських строях: Анастасія Глива, А. Семчишин, Марія Короташ, Анна Хамуляк, Стефка Хировська Е. Лечис, Марія Хировська й Марія Глива їм услугували. Всі ці дівчата належать до церковного хору й до Союза Українок.

По перекусці предсідателька, на бажання членниць, покликала гром. А. Мерещака на тостмeстра. Гром. А. Мерещак подякував жінкам Союза Українок за цю честь, якою вони його наділили й короткою промовою привитавши зібраних, проголосив програму свята. Потім покликав панну Йосифу Адзіму, яка відспівала гарно сольо, а відтак з А. Хамуляк дует, при акомпаніяменті гр. Хомкевича. Далі виступив молоденький скрипак В. Гвоздевич, який відограв гарно кілька українських пісень, а акомпаніювала на пяні панна Юлія Баволяк. Панна Віра Мерещак відіграла на пяні кілька українських пісень. Всіх зокрема нагородила публика гучними оплесками. Найбільше дістала оплесків молоденька 5-літня дівчинка Надя Біскос, яка відтанцювала дуже вдатно українського гопака. Їй пригравала на пяні Люба Радзіх. Потім цей сам танець відтанцювала другий раз в двійку з панною Ольгою Гвоздевич, за що публика нагородила їх оплесками.

Відтак о. Ротко виголосив реферат про значіння жінки й свята дня матери. По тім рефераті, який годі тут передати, бо це забрало би багато місця, гром. А. Мерещак покликував інших бесідників, як Ілько Глива, предс. парохії в Ансонії; І. Шуран, предс. Тов. Зап. Січи, від 67 У. Н. Союза в Ансонії; Т. Захарієвич, предс. Тов. Зап. Січи, від 23 У. Н. Союза в Дербі, Конн.; А. Зборівська, о. Гулин з Ню Гейвен, О. Горбаль з Дерби, Петро Бреля, В. Вавро, Т. Кулявець, Гр. Патинок, Р. Гвоздевич, С. Підберезняк, Е. Клянцко, П. Смеречняк і молоденький скрипак Вол. Гвоздевич. Всі бесідники вивязалися зі своєї беседи гарно.

На останку покликано гром. В. Калину. В. Калина сказав кілька слів про святкування воскресення наших предків ще в поганських часи, а відтак перейшов постепенно аж до нинішнього дня. Згадав про боротьбу наших героїв за волю України, що тепер тисячами мучаться по ляцьких тюрмах, а другі тисячі провадять боротьбу за визволення українських земель зпід окупантів. Вони кличуть і до нас за помічю до боротьби.

Гості послухали голосу Калини й зложили від себе жертви. По 1 дол.: Анна Зборівська, Анна Мерещак, М. Чухта, Т. Захарієвич і В. Калина; по 50 цнт.: о. Ротко, о. Гулин, Р. Гвоздевич, Я. Короташ, Гр. Патинок, Т. Кулявець, М. Підкова та І. Глива 25 цнт. Бронислава Мирон зібрала дрібними датками $5.25. Разом $14.00.

Не від річи буде згадати, що всі жінки, членниці Союза Українок, дали майже все задурно, як паску, яйця, ковбаси й інше. Дівчат звільнили від всяких дарів, тільки Анна Зборівська дала добровільно 5 дол. на цю забаву. А Йосифина Адзіма дала від себе найбільший дар, а то гарні рожі для матерей, якими їх нагородила на памятку того свята, яке українські жінки обходять перший раз в Ансонії.

А гром. Анастасія Гульовська та Аделя Хомкович з Климковських дарували по кілька дуже гарних крашанок на дар Рідній Школі, за котрі вторговано $3.10. Членниці до-

генько, відхиляється на цаль, показується вона, пані Пара; висунула голе рамя, подає мені ключ.

Я — заскочений — не знаю, що робити. А вона — ледви чутно:

— То ключ від хати. Вважай, іди тихесенько, бо в кімнаті від подвіря спить моя теща.

Беру ключ — і заки я ще відповів слово, вона вже знову замикає вікно.

А я стою з ключем у руці.

— Боженьку, щож тепер почати?? Щож, коли сама дала мені ключ — тим ліпше. Коли тепер увійду в хату, то це не буде крадіж із вломом.

І влажу тихенько та скоро в хату, замикаю за собою двері, як ялося — потім на пальцях у фронтову, Марину, кімнату. Ледви я війшов, чую шепіт від ліжка:

— Не світи свічки, бо теща почує. Роздягайся напотемки тай ходи до мене!

Малесеньку хвилиночку стою без словечка, потім роблю, що мені казала: роздягаюся та напотемки намацую дорогу до ліжка.

Вона обіймає мене кріпко за шию, цілує та пошепки каже:

— Уяви собі — що чоловік наробив мені — спроваджує мені вечором свою маму, щоби тут спала, певно, щоби пильнувати мене. Та коли я сама не зумію допильнуватися, то така баба вміла би це?

Я ввесь час тихенький наче миш — таж мені не вільно сказати й словечка.

— Тому теж писала тобі, голубчику, щоби ти прийшов пізніше ніж звичайно — як стара вже твердо засне.

І знову цілує мене й обіймає.

Ну, розуміете вже. Нараз обзивається:

— Слухайно, а де ти подів вуси?

Я відповідаю, як можу найслабше:

— Я молодий, ще не маю вусів.

— Ти — Григоре? Таж я сама в твоїх вусах залюбилася!

— Я не називаюся Григір.

Мара сміється.

— А як?

— Люба пані, називаюси Ріста.

— Григоре, — каже Мара придавленим голосом і відсувається від мене.

— Ні, ні, вже мусить бути Ріста.

Тоді вона зривається, начеб її нараз облили водою, намацує сірники, засвічує одну, присуває полумя мені до лиця — а як побачила, що я чужий головік, перелякана гасить сірник і хоче кричати.

Та не може — щось її давить у горлі — якась неміч, чи жах, що теща моглаб почути.

Ховає голову в подушки та розплакується.

— Пані, — кажу лагідно — тямтеся та не плачте! сядьте чемно. Побалакаємо трохи.

Мара не відвертає навіть голови та аж трясеться від плачу.

— Добре — кажу — коли хочете заводити, я відвернуся до стіни та преспокійно засну. Рано попросите мене, щоби я вийшов. Мені й не сниться — ще ніколи в життї не було мені так добре, як тут.

Бідненька жінка побачила, якого пива наварила собі, обернулася до мене так каже:

— Даруйте, пане — це була помилка.

— Ах — не маете, пані, чого просити прощення — кажу я. — Радше ви, пані, простіть мені.

— Таж я мушу стидатися. Це страшне — чужий мущина...

— Таж власного чоловіка ви не ждали?

— Ні, — відповіла Мара збентежена — одначе привітайте молодечих літ. Ах, то страшне, то страшне! Прошу вас, скажіть мені бодай, що ви за один?

— Ласкава пані, називаюсі моє не таке важне, як моє звання.

— Ваше звання?

— Бо мушу вам щиро сказати: я по званню злодій.

Нещасна жінка зойкнула — дві струї сліз полилися їй з очей. Дріжала наче підстрілена серна тай знову сховала голову в подушках.

Я позволив їй виплакатися трохи зі страху, потім погладив її по волоссю тай кажу:

— Ви, пані, не бійтеся. Я чесна людина, спокійної вдачі. Мені залежить лише на тих грошах.

— Таж я не маю грошей, — пожалілася.

— О, ні! Не перечте! Лежать там у бюрку.

Вона — схвильована: — кликатиму ратунку.

— Прошу, — сказав я дуже ввічливо — хай пані кличуть! Тоді війде теща та побачить тут мене роздягненого. Самособою, я признаюся їй до всього. Хто признаєтся до вини, то це все злагіднюють обставина.

Пані Мара побачила, що була в пастці всіми чотирма лабками, а що не бачила ніякого ратунку, піддалася й сіла на побічні ліжка.

Я, розуміете, стидався лежати сам; коли жінка сиділа, тому сів біля неї тай ми дальше стали переговорювати.

— Ні, того вам не можу дати. Це булоб обкрадання власного чоловіка.

— Боже, коли перед хвилиною щойно ви зрадили його...? Такою совісною чейже не треба бути.

Знову розплакалася та плакала би ще довго, та я цюмнув почули ми, як теща в сусідній кімнаті обернулася в ліжку.

Пані Мара з розпукою затькала мені уста долонею.

— Пст! — прошептала.

— Таж я радо мовчу, одначе вже крайна пора, щоби ми порозумілися.

— Пст! — Прошептала знову й замовкла.

Я також не ворухнувся. Щойно, як ми були певні, що теща знову заснула, ми дальше стали переговорювати.

Пані Мара присягалася, просила мене, щоби я не рушив тих грошей, що в шуфляді. Вкінці приобіцяла мені: що коли лише зажадаю, даватиме мені по двацять, трицять франків.

А ви знаєте, що я не люблю торгуватися.

— А дадуть мені пані ще нині двацять франків? — спитав я.

— Нині дістанете пятьдесять.

— То добре, годжуся на це. Дуже дякую за приняття.

— Ще щось: Чи ви людина чести? Чи вмітимете мовчати?

— Що за питання! Цеж, само зі себе розуміється!

— Благаю вас: не скажіть про те нікому ні словечком — я вбила би себе!

— Ви не можете вбити себе — таж мусите мені давати, коли лише зажадаю, по двацять, трицять франків. Нічого не зраджу. Можете, пані, здатися на мене!

Я зодягнувся, дістав пятьдесять франків і відійшов тією самою дорогою, якою прийшов.

При прощанні пані Мара сказала ще:

— Ви дійсно чесний злодій.

— О, ви так лише говорите! Щасливі дні, не вернуться вже — відповів я. Я хотів її ще раз ніколи... поцілувати — та вона попросила, щоби я того не робив.

— Ви вже дістали досить поцілунків — аж забагато.

— Так то провів я цю ніч, — закінчив поліцай Ріста — а пізніше, коли лише треба було мені грошей, я заходив до пані Мари. Вона перепроваділася, щоби втекти передімною — та я скоро віднайшов її. Щойно за кілька літ згубив я зовсім її слід.

Поліцай Ріста скінчив і потонув у мріях над своєю молодістю.

Які гарні були ті дні, як ще був свобідною людиною — злодієм і шулером у столиці.

УКРАЇНА В ІТАЛІЙСЬКІЙ ПРЕСІ

Бібліоґрафія з коротким змістом і увагами.

Березень 1932 р.

19. березня.

„Осерваторе Романо", Ватикан. „Релігійна реакція на Україні". Вище згадана звістка.

„Попольо ді Трієсте", Трієст. Те саме.

„Нуово Читтадіно", Ґенуа. Те саме.

„Трибуна", Рим. „Нещасливі пригоди російських письменників". Вище згадана звістка про Черняка.

„Італія", Міляно. „Дзвони українських церков подорожують до Франції". Вище згадана звістка.

20. березня.

„Провінчія ді Больцано", Больцано. „Дзвони українських церков в подорожі до Франції".

„Сентонелля д'Італія", Кунею. „Розвал в українській комуністичній партії". Вище наведена звістка.

22. березня.

„Ля воче ді Мантова", Мантова. Звістка вище наведена про релігійну реакцію на Україні.

„Корріере Еміліяно", Парма. „Розвал української комуністичної партії". Тасама звістка.

"Іль Джорнале д'Орієнте", Олессандрія в Єгипті. „Антисовітський рух на Україні". Про еміґрацію селян до Румунії.

23. березня.

„Корріере Падано", Феррара. „Червоний день" на Україні. Телеґрама з Букарешту про призначення на Україні дня 22. березня „червоним днем".

„Ведетта Фашиста", Венеція. Тесаме.

„Провинчія ді Комо". Тесаме.

„Іль Солько Фашиста", Реджо Емилія. Тесаме.

„Корріере Адріятико", Анкона. Тесаме.

„Л'Аввенір д'Італія", Больонія. Тесаме.

„Ґаззетта", Мессина. Тесаме.

„Амброзіяно", Міляно. Телеґрама з Букарешту про розстріли українських утікачів на румунсько-совітському кордоні.

„Корріере Меркантіле", Ґенуя. Тесаме.

„Чиренаіка", Бенґази. „Українські орґанізації в Европі". Про УВО, УОН, Укр. Народній Союз у Франції й Обєднання укр. орґанізацій на чужині.

24. березня.

„Пикколько делля Сера", Трієст. „На скрівавленому Дністрі". — Телеґрама з Букарешту.

„Трибуна", Рим. Телеґрама з Варшави про вбивство Чеховського, комісаря поліції у Львові. Убивство приписується Українцям. (Стефани).

„Арена", Верона. „Траґедія Румунів, що жиють на Україні".

„Італія", Рим. „Червоний день" на Україні.

„Телеграфо", Ливорно. „Нищення втікачів на російськім березі Дністра". Вище згадана телеґрама з Букарешту.

„Ведета д'Італія", Фюме. „Траґедія Румунів на Україні".

„Джорнале д'Італія", Рим. „Голова польської поліції вбитий Українцями".

„Ресто дель Карліно", Больонія. Велика рецензія на роман Немировської „Давид Ґольдер", підписана літерами „Ґ. М.". Рецензент відмічає, що письменниця є родом з України, з Київа.

„Іль Попольо ді Сичилія", Катанія. „Здогадні напади Поляків на СССР". Звичайні большевицькі звістки, передруковані з харківського „Комуніста" про інтервенцію, до котрої доплітається УНДО, що нібито увійшло в згоду з Поляками. Ці звістки визнаються „фантастичними".

„Віта нуова", Трієст. „Бог не вмирає". Про релігійну реакцію на Україні.

„Іль Пікколько", Рим. „Голодні українські селяни нападають на фабрику споживчих консерв". Телеґрама з Букарешту. (Стефані).

„Корріере ді Наполі", Неаполь. Тесаме.

(Телеґрами Стефані передруковуються всіми часописами).

„Корріере дель Тиррено", Міляно. „Траґічні епізоди еміґрації українських селян". Велика кореспонденція з Букарешту на три повні стовпці. Без підпису.

27. березня.

„Трибуна", Рим. „Народні повстання проти совітського терору в Бесарабії і на Україні". Про введення стану облоги і повстання в Тираснолі.

29. березня.

„Іль Солько Фашиста", Реджо Емилія. „Нова залізниця Москва-Донецький водозбір". Телеґрама про асиґнування 200 міліонів рублів на збудування залізниці між Москвою і славнозвісним українським Донецьким вугільним районом. Залізниця має бути закінчена в 1934 р.

31. березня.

„Ресто дель Карліно", Больонія. „Німецькі коментарі й ревеляції щодо Конференції Чотирох". Подаються між іншим ревеляції берлінського „Вельт ам Абенд" про конференцію в Празі, що відбулася між 21.—28. березня межи зищими старшинами генеральних штабів Малої Антанти під головуванням французького полк. Рибрієра. „Особливу увагу було звернено на східні кордони Польщі. Вони мали би бути зміцнені на зразок фортифікацій на німецько - французькому кордоні. Зрештою згадувалося також про проголошення Паневропейської Держави, в яку малаб увійти також Совітська Україна.

30. березня.

„Корріере дель Тирено", Ліворно. „Траґічні ночі на Дністрі. Українців косять вогнем з кулеметів". Друга величезна кореспонденція з Букарешту на три стовпці з описом кривавих епізодів на Дністрі.

31. березня.

„Корріере дель Тирено", Ліворно. „Поміж втікачами з Росії". Третя кореспонденція з Букарешту. Розмови з утікачами, їх враження та описи панування большевиків на Україні.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ТОЛІДО, О.

На Рідну Школу.

Дня 23 квітня відбулися у нас сходини в справі допомоги Рідній Школі, на які прибув п. Лев Ясінчук, делеґат з краю.

Збори відкрив гром. М. Чорний, а потім слідувала концертова програма зі співами та декламаціями і грою на фортепяні. Це виступали наші діти.

Делеґат п. Л. Ссінчук виголосив потім довгу бесіду, в якій привитав нас від імени Рідного Краю та пояснив нам завдання і ціли Рідної Школи.

По запитах переведено збірку, якою занялись пані Блясецька і Корнова.

Жертвували: $2 Т. Василинюк; по $1: А. Мисловський, И. Якимів, М. Космина, Д. Медецький, М. Корнова, С. Гавриляк, М. Чорний, М. Скотинський; по 75 ц.: П. Зінкевич; по 50 ц.: Ю. Крохмальний, Ю. Ліщук, Г. Миськів і М. Петришин. Разом $12.75. Дрібними $1.80. З коляди було $25, а від. 167 У. Н. Союза зложив $5. По відтягненню $5 за галю, передано Делеґатови на Рідну Школу $39.55.

М. Чорний.

Тітка: Як будеш такий нечемний, Богданку, то побачиш, що я вмру з жури. Знаєш, приїде таке авто з похоронного заведення та забере мене...

Богданко: А я, тето, могтиму їхати коло шофера?

Розмова вихрещених Жидів.

Давно вихрещений Жид здибався з двома свіжо спеченими християнами.

— Що робите, панове, вечором? — спитався їх.

— Я, — повідає один з неофітів — сідаю з родиною при ватрі та розмовляю про стародавні бої; люблю, знаєте традицію.

— Я — каже другий — вчу мого синка молитви та приготовляюся до сповіди.

— А ви? — питаються неофіти старого.

— Я вечором іду на рибу по жидівськи до Дорфмана — відповідає цей.

ТАРЗАН І НЕВІДОМА ІМПЕРІЯ. (50)

Касіюс Гаста розрубав своїм мечем шолом свого противника й скоро впорався з ним. Він кинув оком довкола, щоб знайти собі іншого противника, або допомогти комусь зі своєї ґрупи. Тут він побачив, що сітка на Тарзанови все більше заплітаїлася й Тарзан ставав безпомічною дитиною. Гаста кинувся на допомогу Тарзанови, але здавалося, що вже було запізно. Тарзан уже не міг відбиватися від свого противника ґлядіятора.

А другий противник, що накинув на Тарзана сітку, тепер підбирався до нього ззаду. Гаста кинувся на ґлядіятора й тим відтягнув його від Тарзана. Тарзан обернувся назад, іще більше замотавшись у сітку. Натовп, який досі був по стороні Тарзана й захоплювався його зручністю та силою, тепер почув кров і вже несамовито кричав противникови Тарзана: „Убий його! Убий його! Мае! Мае!

Від цих криків у Тарзана аж помутніло в голові. Він напружив усі свої сили, рванув руками й сітка розлетілася, так, ніби вона була з паперу. Натовп завмер, бо ще такого не бачив. Тарзан уже сам кинувся на противника, який стояв перед ним з ножем у руках. Тарзан хопив його за руку, але той всеж успів ударити Тарзана ножем у груди біля серця. По грудях Тарзана текла червона кров, а натовп ревів: „Мае! Мае! Убий його!"

Рука противника Тарзана зімліла скоро й ніж упав до ніг. Тарзан тоді з усієї сили схопив противника за горло й так стис його своїми пальцями, що в того аж кости на шиї захрустіли. Противник уже не міг боронитися, а лише посинів та вивалив на Тарзана очи, які вже почали мутитися. Нарешті Тарзан підніс високо вгору свого противника й бездушний його труп кинув геть від себе. Натовп ревів „Мае! Мае!"